

SCENARIUSZ LEKCJI

OPRACOWANY W RAMACH PROJEKTU:
INFORMATYKA – MÓJ SPOSÓB NA POZNANIE I OPISANIE ŚWIATA.
PROGRAM NAUCZANIA INFORMATYKI
Z ELEMENTAMI PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH

Autorzy scenariusza: [Grażyna Laszuk](#), [Zbigniew Kazimierowicz](#)

TEMAT LEKCJI: JESTEŚ TYM CO JESZ – żywność zawierająca rośliny genetycznie modyfikowane

Streszczenie

W wyniku eksplozji demograficznej człowieka w wielu krajach świata pojawił się problem niedożywienia i głodu. Obecnie jesteśmy świadkami tzw. drugiej „zielonej rewolucji”, która ma przyczynić się do wzrostu produkcji żywności na świecie. Jest ona związana z wprowadzeniem do uprawy oraz hodowli roślin i zwierząt otrzymanych metodami inżynierii genetycznej – GMO. O ile jednak, np. otrzymywanie leków przy użyciu GMO nie jest społecznie i etycznie kwestionowane, o tyle rośliny i zwierzęta GM odbierane są jako zagrożenie dla życia i zdrowia człowieka. Jesteśmy bowiem elementem łańcucha pokarmowego i jako ogniwo konsumentów wszechkożernych możemy te organizmy zjadać. Podczas tych zajęć uczniowie będą mogli poszerzyć swoje wiadomości o roślinach transgenicznym aby w oparciu o merytoryczne argumenty móc zabrać głos w dyskusji, czy żywność GM jest szansą dla ludzkości czy kolejnym zagrożeniem. Zajęcia wpłyną również na kształtowanie postawy konsumenta świadomego zagrożeń występujących w produktach żywnościowych.

Czas realizacji

2 x 45 minut

Podstawa programowa

Etap edukacyjny: IV, przedmiot informatyka (zakres podstawowy)

Etap edukacyjny: IV, przedmiot biologia (zakres podstawowy)

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

INFORMATYKA (ZAKRES PODSTAWOWY)

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

II. Wyszukiwanie, gromadzenie i przetwarzanie informacji z różnych źródeł; opracowanie za pomocą komputera: rysunków, tekstów, danych liczbowych, motywów, animacji, prezentacji multimedialnych.

BIOLOGIA (ZAKRES PODSTAWOWY)

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE

- I. Poszukiwanie, wykorzystanie i tworzenie informacji.
Uczeń odbiera, analizuje i ocenia informacje pochodzące z różnych źródeł, ze szczególnym uwzględnieniem prasy, mediów i Internetu.
- II. Rozumowanie i argumentacja.
Uczeń interpretuje informacje i wyjaśnia zależności przyczynowo - skutkowe między faktami, formułuje wnioski, ocenia i wyraża opinię na temat omawianych zagadnień współczesnej biologii, zagadnień ekologicznych i środowiskowych.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

INFORMATYKA (ZAKRES PODSTAWOWY)

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

2. Wyszukiwanie, gromadzenie, selekcjonowanie, przetwarzanie i wykorzystywanie informacji, współtworzenie zasobów w sieci, korzystanie z różnych źródeł i sposobów zdobywania informacji. Uczeń:
  - 1) znajduje dokumenty i informacje w udostępnianych w Internecie bazach danych (np. bibliotecznych, statystycznych, w sklepach internetowych), ocenia ich przydatność i wiarygodność i gromadzi je na potrzeby realizowanych projektów z różnych dziedzin;
  - 2) tworzy zasoby sieciowe związane ze swoim kształceniem i zainteresowaniami;
  - 3) dobiera odpowiednie formaty plików do rodzaju i przeznaczenia zapisanych w nich informacji.

BIOLOGIA (ZAKRES PODSTAWOWY)

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

1. Biotechnologia i inżynieria genetyczna. Uczeń:
  - 4) przedstawia potencjalne korzyści i zagrożenia płynące ze stosowania roślin transgenicznych w rolnictwie oraz transgenicznych zwierząt w badaniach laboratoryjnych i do celów przemysłowych.Uczeń wykonuje ćwiczenia lub dokonuje obserwacji:
  - 1) wyszukuje (w domu, w sklepie spożywczym itd.) produkty uzyskane metodami biotechnologicznymi.

Cel

1. Uświadomienie uczniom, że wzrasta areał upraw roślin GM.
2. Kształtowanie postawy konsumenta świadomego zagrożeń występujących w produktach żywnościowych, czytającego i rozumiejącego informacje zawarte na etykietach produktów.
3. Kształtowanie postawy myślącego i krytycznego odbiorcy informacji medialnych pod kątem ich zgodności z aktualnym stanem wiedzy.

Słowa kluczowe

rośliny genetycznie modyfikowane GMO, produkty GMO.

Co przygotować?

- Załącznik nr 1 – Piramida zdrowego żywienia
- Załącznik nr 2 – ulotka „Dlaczego warzywa i owoce są cenne dla zdrowia?”
- Załącznik nr 3 – Europejski Kodeks Walki z Rakiem
- Prezentacja 1 – Uprawy roślin transgenicznych na świecie , w Europie i Polsce
- Prezentacja 2 – Zasady znakowania i identyfikacji GMO
- Karta pracy 1 – Przykłady efektów modyfikacji genetycznych w najczęściej uprawianych roślinach transgenicznych
- Karta pracy 2 – dotycząca produktów spożywczych zawierających w składzie rośliny GM
- Karta pracy 3 – Wpływ żywności GMO na życie i zdrowie człowieka – wzór oraz przykładowa karta uzupełniona przez ucznia.
- Tekst źródłowy nr 1 – Metody kontroli żywności zawierających rośliny GM
- Tekst źródłowy nr 2 – Genetycznie zmodyfikowane uprawy i żywność
- Test wyboru sprawdzający wiedzę ucznia

Przebieg zajęć:

1. Wprowadzenie (15 minut)

- ✓ Nauczyciel przedstawia:
- cele lekcji oraz rozwija hasło: „Jesteś tym co jesz” ze szczególnym uwzględnieniem udziału pokarmu roślinnego diecie
- piramidę zdrowego żywienia (Załącznik nr 1)

- fragment ulotki „Dlaczego warzywa i owoce są cenne dla zdrowia?” (Załącznik nr 2)
- przedstawia założenia Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem (Załącznik nr 3)
- ✓ Nauczyciel wyjaśnia różnice między pojęciami: organizm GM a produkt GMO.
- ✓ Nauczyciel pyta uczniów, czy kupując różne produkty żywnościowe czytają etykiety informacyjne zawierające ich skład oraz czym się sugerują przy zakupie określonych produktów.

2. Część właściwa lekcji (cz. I) (30 minut)

1. Podanie tematu lekcji oraz zapisanie go na tablicy i w zeszyte.
2. Prezentacja 1 – Uprawy roślin transgenicznych na świecie , w Europie i Polsce.
3. Na podstawie prezentacji uczniowie uzupełniają Kartę pracy 1 – Przykłady efektów modyfikacji genetycznych w najczęściej uprawianych roślinach transgenicznych.

3. Czy rośliny GM wchodzą w skład żywności dostępnej w Polsce? – elementy wykładu nauczyciela oraz praca w grupach.

1. Uczniowie przed lekcją mają za zadanie udać się do sklepów, w których oni lub ich rodzice dokonują zakupów oraz wyszukać produkty zawierające w składzie, np. zmodyfikowaną skrobię, soję, kukurydzę itp. Mogą również przynieść puste opakowania po produktach lub zrobić zdjęcia etykiet ze składem produktów.
2. Uczniowie opracowują uzyskane dane umieszczając je w kartach pracy (Karta pracy 2)
3. Wybrani liderzy prezentują opracowane dane.
4. Podsumowując wykonane zadanie nauczyciel ocenia pracę grup oraz zadaje uczniom pytanie: „Czy ważne jest znakowanie produktów GMO i czy do tej pory zwracali uwagę na analizę etykiet produktów pod tym kątem.

4. Część właściwa lekcji (cz. II) (30 minut)

1. Zasady znakowania i identyfikacji GMO. - Prezentacja 2
  - Uczniowie po prezentacji wypowiadają się an temat praktycznego przestrzegania zasad znakowania i identyfikacji GMO.
2. Metody kontroli żywności zawierającej rośliny GM
  - Praca uczniów w grupach z tekstem źródłowym – Tekst źródłowy 1.
  - Po pracy uczniów rozmowa z nauczycielem badająca stopień rozumienia analizowanego tekstu
3. Wpływ żywności GM na życie i zdrowie człowieka – dostępne fakty i prognozy.
  - Praca uczniów z tekstem źródłowym – Tekst źródłowy 2.
  - Na podstawie informacji z tekstu źródłowego uczniowie uzupełniają karty pracy 3.
  - Jeden z uczniów przedstawia efekt pracy.

- Uczniowie formułują wnioski z przeprowadzonych zajęć.

Przykładowe wnioski uczniów:

- ✓ Dopóki jest wiele sprzeczności i niejasności w kwestii upraw i wykorzystania roślin GM należy kierować się zasadą przeczności.
- ✓ Należy zapewnić możliwość niezależnych, rzetelnych i długoterminowych badań nad skutkami spożywania żywności GM przez człowieka.
- ✓ Czytajmy etykiety, wybierajmy zdrową, ekologiczną żywność dbając o zdrowie swoje i przyszłych pokoleń.

Sprawdzenie wiedzy

Krótki test wyboru.

Ocenianie

Ocenianie osiągnięć uczniów odbywa się poprzez ich obserwację w trakcie pracy w grupach oraz podczas wypowiedzi uczniów podsumowujących kolejne etapy pracy.

Dostępne pliki

- Załącznik nr 1 – Piramida zdrowego żywienia
- Załącznik nr 2 – ulotka „Dlaczego warzywa i owoce są cenne dla zdrowia?”
- Załącznik nr 3 – Europejski Kodeks Walki z Rakim
- Prezentacja 1 – Uprawy roślin transgenicznych na świecie , w Europie i Polsce
- Prezentacja 2 – Zasady znakowania i identyfikacji GMO
- Karta pracy 1 – Przykłady efektów modyfikacji genetycznych w najczęściej uprawianych roślinach transgenicznych
- Karta pracy 2 – dotycząca produktów spożywczych zawierających w składzie rośliny GM
- Karta pracy 3 – Wpływ żywności GMO na życie i zdrowie człowieka – wzór oraz przykładowa karta uzupełniona przez ucznia.
- Karta pracy do pkt. 3.1
- Karta pracy do pkt. 3.1_wypełniona
- Tekst źródłowy 1 – Metody kontroli żywności zawierających rośliny GM
- Tekst źródłowy nr 2 – Genetycznie zmodyfikowane uprawy i żywność
- Test wyboru sprawdzający wiedzę ucznia